

بوستان حکمت

صنعت انسان، خوب بر اساس کلام وحی

متمم حسین رستگار

سرشناسه	: رستگار، محمدحسین، ۱۳۳۱ -
	Rastegar, Mohammad Hossein
عنوان و نام پدیدآور	: بوستان حکمت: صفات انسان خوب براساس کلام وحی / محمدحسین رستگار.
مشخصات نشر	: شیراز: آثار ماندگار، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۲۴۰ ص. ۵/۱۴×۲۱ / س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۱۳-۱۴-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه به صورت زیرنویس.
عنوان دیگر	: صفات انسان خوب براساس کلام وحی.
موضوع	: انسان (اسلام)
موضوع	: Theological anthropology -- Islam
موضوع	: انسان (اسلام) -- احادیث
موضوع	: Theological anthropology-- Islam -- Hadiths
موضوع	: انسان (اسلام) -- جنبه‌های قرآنی
موضوع	: Theological anthropology -- Islam -- Qur'anic teaching
رده بندی کنگره	: BP۲ / ۵۰۳
رده بندی دیویی	: ۲۹۷ / ۵۰۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۰۳

بوستان حکمت

(صفات انسان خوب بر اساس کلام وحی)

پدیدآورنده: محمدحسین رستگار

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: اسوه

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد - چاپ اول ۱۳۹۸ / شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۱۳-۱۴-۸

صفحه آرا: اطلس دهقانی

شیراز: خیابان قصر دشت، خیابان شهید حسینی، پلاک ۶۱۳

کد پستی: ۷۱۹۳۶۸۶۱۳ تلفکس: ۰۷۱۳۶۲۸۲۱۴۹ همراه: ۰۹۱۷۳۰۱۹۱۳۸

www.asarmandegar.com

Email: asarmandegar@yahoo.com

کلیه حقوق محفوظ است

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	مقدمه
۱۳	انسان خوب صبور است
۱۸	صبر جمیل
۱۹	موهبت‌های صبر
۲۷	انسان خوب با خودش صادق است
۳۷	انسان خوب اهل محبت است
۴۵	انسان خوب شاکر است
۴۹	چه عواملی باعث کفران نعمت می‌شود.
۵۰	کفران نعمت‌های الهی چه عواقبی به دنبال دارد
۵۳	انسان خوب در عبادت خدا خالص است
۵۹	انسان خوب نیکوکار است
۶۷	انسان خوب همیشه به رحمت خدا امیدوار است
۷۵	انسان خوب بر خدا توکل می‌کند
۸۰	ثمرات توکل
۸۳	انسان خوب پرهیزگار است.

- انسان خوب به عهدش وفادار است ۸۹
- انسان خوب قانع است ۹۷
- انسان خوب در جست‌وی دانایی است ۱۰۳
- انسان خوب اهل مناجات است ۱۰۹
- یاد خدا آرامش دل‌هاست ۱۱۶
- انسان خوب با قرآن مأنوس است ۱۲۱
- انسان خوب اهل نماز است ۱۲۹
- انسان خوب دروغ نمی‌گوید ۱۳۷
- آثار دروغ ۱۴۰
- نتیجه دروغ گمن ۱۴۱
- انسان خوب به دوستش وفادار می‌گردد ۱۴۵
- انسان خوب مردم را کنترل می‌کند ۱۵۷
- انسان سعادتمند مرتب زبانش را کنترل می‌کند ۱۶۳
- انسان خوب غیبت نمی‌کند ۱۶۳
- انسان خوب تمامی و سخن‌های بی‌فایده را ندارد ۱۶۵
- انسان فهمیده به دیگران بهتان نمی‌زند ۱۶۶
- انسان خوب لغزش‌های بهتانی دیگران را در بین مردم فاش نمی‌کند ۱۶۸
- انسان خوب اهل دشنام و ناسزاگویی نیست ۱۶۹
- انسان فهمیده دیگران را تمسخر و استهزاء نمی‌کند ۱۷۲
- انسان خوب دیگران را سرزنش نمی‌کند ۱۷۴
- انسان خوب به مردم اهانت نمی‌کند ۱۷۵
- انسان خوب با خوبان دوست می‌شود ۱۷۷
- نشانه‌های دوست خوب ۱۷۸
- انسان خوب مردم را به نیکی دعوت و از بدی نهی می‌کند ۱۹۵
- انسان خوب در روابط اجتماعی موفق و کارآمد است ۲۰۱
- انسان خوب به قوانین اجتماعی احترام می‌گذارد ۲۰۵
- انسان خوب خوش اخلاق است ۲۰۹
- کسب مهارت‌های خوش اخلاقی با دیگران ۲۱۲
- انسان خوب با پدر و مادرش به نیکی رفتار می‌کند ۲۱۵

- ۲۱۸..... فواید نیکی به پدر و مادر
- ۲۲۵..... انسان خوب دلشاد است
- ۲۲۷..... غم‌های نیک
- ۲۲۸..... شادی‌های مذموم
- ۲۲۸..... چگونه اندوهگین نشویم
- ۲۳۰..... دعا‌های شادی‌آفرین
- ۲۳۱..... انسان خوب خوش‌بین است
- ۲۳۲..... بار بدینی
- ۲۳۲..... علل بدینی
- ۲۳۳..... بعضی راه‌ها؛ درمان بدینی
- ۲۰۱..... حسن مقام
- ۲۳۵..... سخنانی حکیمانه از پیر (ص) و ائمه اطهار (ع)

مقدمه

ارزش انسان‌ها به حقیقت‌های اخلاقی آنان است. خداوند کریم با فرستادن پیام‌بان و آیات الهی خویش همواره بر تربیت اخلاقی و تهذیب نفس انسان تأکید فرموده است.

امیرالؤمنین علی علیه‌السلام در کسب مکارم اخلاق می‌فرماید:

«بر شما باد به تحصیل مکارم اخلاق که آن، مایه رفعت در سربلندی است، و دوری کنید از مساویست که آن، انسان‌های شریف را خوار می‌کند و مجد و بزرگواری را از بین می‌برد.

نشان انسان سعادت‌مند در نزد پروردگار داشتن قلب سلیم است؛ قلبی که منتهای بیم‌ها و امیدش خدا هست و بس.

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ، إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقُلُوبٍ سَلِيمٍ

اخلاق از عقل سرچشمه می‌گیرد. هر موجودی بی‌اساس، طبیعت‌اش زندگی می‌کند، اما انسان با اندیشه‌اش زندگی می‌کند.

حضرت امام رضا علیه‌السلام می‌فرماید:

«عقل انسان مسلمان تمام نیست مگر این که ده خصلت را دارا باشد.»

۱- اَلْخَيْرُ مِنْهُ مَأْمُولٌ

«از او امید خیر باشد.»

۲- وَ الشَّرُّ مِنْهُ مَأْمُونٌ

«مردم از بدی و شر او در امان باشند.»

۳- نَتَكْتَبُ قَلِيلَ الْخَيْرِ مِنْ غَيْرِهِ

«خیر اندک دیگران را بسیار شمارد.»

۴- وَ سَتَقْبَلُ خَيْرَ الْخَيْرِ مِنْ نَفْسِهِ

«و خیر بسیار بود را اندک شمارد.»

۵- لَا يَسْأَلُ مِنْ طَلَبِ الْخَوَائِشِ

«از تقاضا و درخواست نیامان خسته نمی شود.»

۶- وَ لَا يَمَلُّ مِنْ طَلَبِ الْعِلْمِ طَوْلَ ذَهَبٍ

«در طول عمر خود از دانش پژوهی خسته نمی گردد.»

۷- أَلْفَقَرُّ فِي اللَّهِ أَحَبُّ إِلَيْهِ مِنَ الْغِنَى

«فقر در راه خدایش از توانگری محبوب تر باشد.»

۸- وَ الدُّلُّ فِي اللَّهِ أَحَبُّ إِلَيْهِ مِنَ الْعِزِّ فِي عَدُوِّهِ

«خواری در راه خدایش از عزت با دشمن خدایش محبوب تر باشد.»

۹- وَ الْخُمُولُ أَشْهَى إِلَيْهِ مِنَ الشُّهْرَةِ

«گمنامی را از پرنامی و شهرت خواهان تر باشد.»

۱۰- لَا يَرَىٰ أَحَدًا إِلَّا قَالَ: هُوَ خَيْرٌ مِنِّي وَ أَتَقَىٰ

«هیچ کس را ننگرد جز این که بگوید او از من بهتر و پرهیزگارتر است.»^۱

طریق کسب مقام اخلاق و صفات نیک پشتکار و پایداری است.

اخلاق و صفات خوب در انسان به مرور زمان و با کردار نیک در وجود او ملکه می‌شود. شخصیت هر فرد را اندیشه و عقاید او شکل می‌دهد مسلماً ایمان به خداوند متعال و پیروی از دستورات نورانی او انسان را به کمال می‌رساند.

انسان خوب به راز شناخت خود قدم برمی‌دارد. می‌کوشد تا استعداد های فراوان خود و ارزش های فطرت پاک خویش را شناخته و آن‌ها را به فعلیت رساند تا به آن‌ها لایق شود و نائل گردد و چهره زیبای خویش را که همان تجلی پروردگار است به تماشا نشاند.

فطرت الهی انسان همواره او را به صفات و اخلاق نیکو ترغیب می‌نماید. انسانی نیست که جانش متمایل به صفات نیک نباشد.

«فَطَرَتِ اللَّهُ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا»

اگر انسان اخلاق خود را خوب کند، اگر انسان رفتار نیک را در همه اعمال خویش قرار دهد و از راهنمایی‌های پروردگار بهره‌مند شود آنگاه به خوبی انسانی است در غیراین صورت حیوانی است انسان‌نما. ظاهرش انسانی و باطنش شبیه هر حیوانی که خصلت آن بر اخلاق او غلبه کرده است.

همه انسان‌ها روزی این جهان را ترک خواهند کرد. همه موجودات این

جهان را ترک خواهند نمود. اما انسان به خاطر استعدادی که دارد شبیه آن چه کسب نموده است این جهان را ترک خواهد گفت. شبیه میمون.

انسان تنها موجودی است که به خاطر لطف پروردگار اختیار آن را دارد که طریق بازگشت را خودش انتخاب کند. چون انسان هم عقل دارد برای تدبیر و هم اختیار دارد برای انتخاب.

نیکوترین صفات از آن خداوند است و انسان اگر بخواهد اخلاق نیکو داشته باشد باید سعی کند مظهر جلوه های الهی شود. انسان خوب برای رسیدن به کمال تلاش خویش تلاش می کند تا متخلق به اخلاق الهی و متحقق به اسم جامع حق گردد.

انسان خوب فرصت های الهی را غنیمت شمرده و برای رسیدن به کمال، گفتار و کردار و اخلاق نیک را سروجه خویش قرار می دهد تا علم او به شریعت، طریقت و حقیقت کامل شود.

انسان خوب با تفکر و تدبیر در آیات الهی از خداوند جلّ جلاله می خواهد راهی به سوی کسب اخلاق و صفات نیک بر او گشاید.

چنان که خداوند می فرماید:

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ

«و آنان که در راه ما جهاد و کوشش نمودند محققاً آن ها را به راه های (معرفت و لطف) خویش هدایت می کنیم و همیشه خدا یار نیکوکاران است.»^۱

^۱ - سوره عنکبوت، آیه ۶۹

انسان خوب از پروردگار یکتا مسئلت می نماید او را در این راه ثابت و استوار گرداند و با انجام اعمال صالح می کوشد صفات سراسر خوب پروردگار را در وجود خویش ملکه سازد تا به لقاء رب العالمین نائل شود.